

УДК 658.8

Алла Гуменюк,
канд. екон. наук, доцентка,
доцентка кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Олена Гарматюк,
старша викладачка кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

РОЗВИТОК МИТНОЇ ЛОГІСТИКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У сучасній логістиці, як і економічній науці в цілому, вчені виділяють кілька рівнів дослідження. Кожному із них відповідає рівень організації логістичної діяльності. При цьому їх термінологія співзвучна, масштаби охоплення та методи вивчення збігаються.

Логістичні системи є частиною, зіставним елементом різнорівневих економічних систем та тісно взаємодіють з останніми. Причому, це можна визначити як взаємодію відповідності та вбудованості підсистеми логістики в єдину систему економіки на кожному рівні організації. Основні параметри логістики (масштаби охоплення, рівні організації) відповідають загальноекономічним параметрам, маючи в той же час певну специфіку. В умовах глобалізації економіки все більшого значення набуває логістична організація зовнішньоекономічної діяльності, ключовою особливістю якої є необхідність дотримання основних митних правил та процедур. Митне обслуговування стає невід'ємним елементом формування логістичних каналів та ланцюгів у ЗЕД. В силу цього, ряд сучасних учених виділяють митну логістику як самостійний науковий напрямок.

Митна логістика – новітній прикладний напрямок логістики, що реалізує дві загальногосподарські сфери: логістична та митна діяльність. Логістика, зокрема єврологістика, визначає напрямки інтеграції України пан'європейську та світову транспортні логістичні системи, а митна діяльність має за мету забезпечити її економічну безпеку в умовах

глобалізації світового господарства [1]. Логістика повинна забезпечувати узгодженість матеріальних, інформаційних та фінансових потоків у митній діяльності, оптимальну технологію переміщення товарів через митний кордон з мінімізацією тимчасових та фінансових витрат учасників зовнішньоторговельних операцій за умови дотримання всіх вимог митного регулювання.

Формою організації митно-логістичної діяльності є створення різнорівневих систем. Нечисленні дослідники системного підходу до організації митно-логістичної діяльності по-різному оцінюють структурну ієрархію митного простору. Наприклад, Смирнов І.Г. [2] виділяє шість рівнів митно-логістичних систем, у яких реалізуються режими митної переробки зовнішньоторговельних вантажів. Це локальний, мікро-, мезо-, макро-, мега- і метарівні. При цьому автор своєю класифікацією охоплює лише систему митних органів.

Митно-логістичною системою є складна організаційно завершена економічна система, що складається з елементів – ланок, взаємопов'язаних у єдиному процесі управління експортно-імпортними товаропотоками. Окремі елементи цієї системи різнорідні за цілями та характером діяльності. У рамках даних систем відбувається гармонізація різноспрямованих інтересів держави, регіонів та бізнесу. Митні органи виконують насамперед фіскальну функцію, важливість якої обумовлена значною часткою надходжень від митних зборів у формуванні прибуткової частини бюджету України. Крім цього, митні органи виконують специфічну правоохоронну функцію, забезпечуючи захист національної безпеки держави, життя та здоров'я громадян, навколишнього середовища, протидію легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом та фінансуванню тероризму .

Велике значення на національному та регіональному рівнях має регулятивна функція митних органів, спрямована на захист інтересів вітчизняних виробників та торговельного бізнесу. В свою чергу, інтереси

підприємств учасників спрямовані на скорочення тимчасових та фінансових витрат у процесі проходження митних формальностей, пов'язаних з переміщенням через митний кордон товарів та транспортних засобів. Досягнення цієї мети при умові дотримання вимог митного законодавства сприяє формуванню та розвитку регіональної навколо митної інфраструктури. Поєднання інтересів держави, регіонів та бізнесу забезпечується в рамках функціонування митно-логістичних систем.

Активізація зовнішньоекономічних зв'язків України, наявність можливостей та загроз з боку довкілля обумовлює необхідність цілеспрямованого вдосконалення митного обслуговування експортно-імпоротної діяльності вітчизняних підприємств.

Таким чином, багаторівневий підхід до формування систем митного обслуговування зовнішньоекономічної діяльності забезпечить зростання ефективності взаємодії окремих учасників митно-логістичних систем, підвищить конкурентоспроможність вітчизняних виробників та національної економіки загалом.

Список використаних джерел

- 1.Зайцева К.В. Митна логістика як передумова інтеграції України у світову логістичну систему. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2012. № 38. С. 11–12. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vetp_2012_38_9.pdf. (дата звернення: 19.05.2022 р.).
- 2.Смирнов І.Г. Митна логістика як фактор економічної безпеки України в умовах глобалізації. URL: <http://logisticstime.com/tamozhennaya-logistik> (дата звернення: 19.05.2022 р.).